

Sygn. akt VI ACa 1686/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA – Krzysztof Tucharz

Sędzia SA – Małgorzata Kuracka (spr.)

Sędzia SA – Tomasz Pałdyna

Protokolant – stażysta Martyna Arcon

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2018 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa I. D.

przeciwko Skarbowi Państwa – (...) w W. o odszkodowanie

na skutek apelacji powoda I. D.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 27 czerwca 2016 r., sygn. akt III C 588/15

1) oddała apelację;

2) zasądza od I. D. na rzecz Skarbu Państwa – (...) kwotę 500 zł (pięćset złotych) tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

VI A Ca 1686/16

UZASADNIENIE

Powódka I. D. w pozwie z dnia 28 maja 2015 r. wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego Skarbu Państwa – (...) w W. kwoty 75.000,01 zł, tytułem odszkodowania. W piśmie z dnia 19 września 2015 r. wskazała, iż źródłem jej szkody było wydanie ostatecznej decyzji przez Wójta Gminy I. nr (...) o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, z powołaniem się na art. 417⁽¹⁾ §2 k.c., ponownie jednak bez wskazania konkretnych okoliczności faktycznych, z których owa szkoda miałyby wynikać, co skutkowało wydaniem w dniu 24 września 2015 r. zarządzenia o zwrocie pozwu.

W zażaleniu na to postanowienie powódka wskazała okoliczności faktyczne, które miały stanowić podstawę kierowanego roszczenia. Powódka podała, iż wraz z mężem A. D. są współwłaścicielami nieruchomości stanowiącej działki ewidencyjne nr (...); na tę nieruchomość ponieśli nakłady w celu zbudowania domu mieszkalnego; budynek nie został oddany do użytkowania w skutek działań funkcjonariuszy publicznych – zmiany lokalizacji oczyszczalni ścieków. Jednocześnie wskazała, iż „skutek odszkodowawczy” dla niej rodzi samo wydanie decyzji nr (...), jeszcze przed wydaniem decyzji nadzorczej (...). Postanowieniem z dnia 16.02.2016r. Sąd Apelacyjny uchylił zarządzenie o zwrocie pozwu.

Pozwany Skarb Państwa wniósł o oddalenie powództwa kwestionując je co do zasady i co do wysokości. W odpowiedzi na pozew powołał się na następujące okoliczności faktyczne: Wójt Gminy I. na wniosek Gminy I. decyzją nr (...) ustalił warunki zabudowy i zagospodarowania terenu dla inwestycji – budowy oczyszczalni (...); Powódka wystąpiła do (...) w W. o stwierdzenie nieważności tej decyzji; (...) decyzją z dnia 2 lipca 2007 r. sygn. (...) odmówiło wszczęcia postępowania w tej sprawie, skarga na tę decyzję została oddalona wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 18 września 2008 r. (...); Wyrok ten został uchylony wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 2 grudnia 2009 r. (...) i sprawa zwrócona do ponownego rozpoznania przed (...). Postępowanie przed (...) toczące się pod sygn. akt (...) zostało zawieszono postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2012 r. z powodu zgonu części uczestników i pozostaje obecnie nadal zawieszono.

Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2016r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 3 600zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Rozstrzygnięcie Sądu zapadło na podstawie następujących ustaleń i rozważań.

Budowa oczyszczalni ścieków, z którą powódka łączy powstanie po swej stronie szkody, w postaci utraty możliwości korzystania z nieruchomości, nastąpiła w konsekwencji wydania decyzji Wójta Gminy I. o lokalizacji inwestycji w przedmiocie budowy oczyszczalni ścieków. Decyzja ta, opatrzona numerem (...) wydana została dnia 27 maja 1998 r. Strony były także zgodne co do tego, iż w odniesieniu do tej decyzji przed (...) w W. toczy się postępowanie o stwierdzenie jej nieważności (...), które nie zostało zakończone wydaniem orzeczenia, i pozostaje zawieszono z przyczyn formalnych.

W rozważaniach prawnych Sąd wskazał, iż pozwany Skarb Państwa – (...) nie jest biernie legitymowany w sprawie niniejszej, albowiem nie brało udziału w wydaniu decyzji, której bezprawność stanowi podstawę roszczenia. Właściwym adresatem tak sformułowanego roszczenia winna być Gmina I. jako jednostka samorządu terytorialnego, wykonująca poprzez swój organ (wójta), władzę publiczną, w ramach której doszło do wydania decyzji, zgodnie z art. 417 §1 kc. Ponadto powództwo jest przedwczesne, albowiem w odniesieniu do decyzji Wójta Gminy I. z dnia 27 maja 1998 r. nie zapadło jeszcze, wymagane art. 417¹ §2 k.c., orzeczenie stwierdzające jego bezprawność w trybie przewidzianym art. 156 kpa. Każda z tych okoliczności z osobna uzasadnia oddalenie powództwa w całości.

Sąd wskazał również, iż powódka w toku całego postępowania faktycznie nie wskazała naprawienia jakiej konkretnie szkody się domaga. Powoływała się ona wprawdzie na fakt, iż poniosła nakłady na nieruchomość, które stały się niecelowe w skutek wydania decyzji lokalizacyjnej, na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku oświadczyła jednakże wprost, że żądana przez nią kwota nie stanowi odszkodowania za te nakłady. Pomimo pytań sądu nie była faktycznie w stanie sprecyzować szkody, jaka miałaby być naprawiona poprzez zapłatę kwoty 75.000,01 zł., co w zasadzie nie pozwoliłoby nawet ocenić, czy jej powództwo jest zasadne. Sam fakt niewłaściwego działania pozwanego (lub osoby, za którą ponosi on odpowiedzialność) nie uprawnia bowiem do formułowania skutecznych roszczeń. Konieczne jest jeszcze wystąpienie i wykazanie faktu wystąpienia szkody. Także zatem i z tego powodu powództwo I. D. podlegałoby oddaleniu. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. - zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Apelację od powyższego orzeczenia złożyła powódka, która zaskarżyła wyrok w całości. Polemizowała ona z oceną prawną dokonaną przez Sąd I instancji, jak należy rozumieć, zarzucała naruszenie art. 417¹ §2 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie. Wnosiła o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa w całości, tj. zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kwoty 75 000,01zł oraz zmianę orzeczenia o kosztach procesu.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył co następuje. Apelacja okazała się bezzasadna. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne.

Jeżeli chodzi o ocenę prawną dochodzonego roszczenia to należy podnieść co następuje. Ostateczna decyzja, z którą powódka łączy dochodzoną w sprawie szkodę, została wydana przed dniem 1 września 2004r. Oznacza to, iż do oceny odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa znajdzie zastosowanie art. 160§1,2,3 i 6 k.p.a.,

nie zaś art. 417¹ §2 k.c. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2011r., III CZP 112/10). Jednakże obie regulacje wymagają prejudykatu. W przypadku art. 160 k.p.a. przepis ten wskazuje, iż chodzi o wydanie decyzji w warunkach naruszenia art. 156§1k.p.a., względnie stwierdzenie nieważności decyzji. Tymczasem, jak trafnie ustalił Sąd I instancji, postępowanie o stwierdzenie nieważności przedmiotowej decyzji nr (...) o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu jest w toku i nie zostało jeszcze zakończone, co również potwierdzają oświadczenia powódki, złożone na rozprawie apelacyjnej. W konsekwencji powództwo jest przedwczesne, albowiem nie zapadło orzeczenie z którego można by wywodzić bezprawność działania. Niezależnie od powyższego nie zostało wykazane/ ani nawet wskazane/, jaki uszczerbek poniosła powódka oraz tym samym, czym się wyraża szkoda, której naprawienia dochodzi ona w niniejszym postępowaniu. Apelantka nie potrafiła też w ogóle wskazać/ również na rozprawie apelacyjnej - protokół elektroniczny -k 185/, w jaki sposób została wyliczona kwota odszkodowania. Należy przy tym podkreślić, iż powódka podnosiła w toku postępowania, iż poniosła nieefektywne nakłady na budowę budynku mieszkalnego, która została przerwana na skutek decyzji. Jednakże na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku przed Sądem I instancji /k-123,125/, podkreślała, iż kwota dochodzona w tym postępowaniu nie jest kwotą odszkodowania za poniesione przez nią nakłady na nieruchomość, co podtrzymywała w swoich wypowiedziach, złożonych na rozprawie apelacyjnej /k-183-185/. Wskazywała iż nie dochodzi nakładów, lecz domaga się odszkodowania „za wykonywanie władzy publicznej”, nie umiając wyjaśnić w czym się wyraża aktualny uszczerbek, a w konsekwencji co ma naprawić i w jaki sposób została wyliczona suma odszkodowania/ 75 000 zł oraz 1 grosz/.

Trafna okazała się również konstatacja Sądu Okręgowego, iż legitymowana biernie w niniejszej sprawie mogłaby być gmina I., nie zaś Skarb Państwa.

W konsekwencji apelacja jako bezzasadna na podstawie art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu. W związku z tym powódka zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu winna na podstawie art. 98§1i3 k.p.c. ponieść koszty postępowania, zwłaszcza , iż zapoznając się już z uzasadnieniem Sądu I instancji powinna zdawać sobie sprawę , iż aktualnie dochodzone roszczenie jest oczywiście bezzasadne. Jednakże mając na uwadze ciężką sytuację materialną powódki oraz trudną sytuację życiową i psychologiczną, w jakiej się znalazła, co również było widoczne w sposobie formułowania myśli w pismach procesowych oraz wystąpieniu na rozprawie apelacyjnej, Sąd Odwoławczy mając na uwadze treść art. 102k.p.c uznał za zasadne obciążenie jej jedynie częścią z kwoty/ 5 400zł/ należnej pozwanemu tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Dlatego też zasądził od skarżącej na rzecz Skarbu Państwa z tego tytułu 500zł, co implikowało orzeczenie jak w pkt. 2. sentencji.